

Метакогнітивний тренінг (МСТ)

МСТ 7 А. Поспішні висновки II

© Moritz & Woodward, 4 | 25

Дозвіл на використання зображень люб'язно надали митці або власники авторських прав. Подробиці (ім'я митця, назва зображення) наведено в кінці презентації.

Поспішні висновки

Ми часто приймаємо рішення, не знаючи «всієї правди».

- Причини/переваги: ???
- Недоліки: ???

Поспішні висновки

Ми часто приймаємо рішення, не знаючи «всієї правди».

- **Причини/переваги:** економія часу, впевненість, можливо, ви виглядаєте рішучим та компетентним в очах інших людей (приказка: «Краще неправильне рішення, ніж його відсутність»).
- **Недоліки:** ???

Поспішні висновки

Ми часто приймаємо рішення, не знаючи «всієї правди».

- **Причини/переваги:** економія часу, впевненість, можливо, ви виглядаєте рішучим та компетентним в очах інших людей (приказка: «Краще неправильне рішення, ніж його відсутність»).
- **Недоліки:** ризик прийняття серйозних неправильних рішень ...

Поспішні висновки

Коли ми робимо судження, не перевіривши всю інформацію?

Коли?	Приклад
... коли доступ до інформації обмежений (немає іншого вибору)	???
... коли є попередній досвід, який ми потім узагальнюємо	???
... коли від швидкого рішення залежить не так багато	???

Поспішні висновки

Коли ми робимо судження, не перевіривши всю інформацію?

Коли?	Приклад
... коли доступ до інформації обмежений (немає іншого вибору)	Співбесіда: немає можливості дізнатися більше про місце роботи та майбутніх колег («кіт у мішку»)
... коли є попередній досвід, який ми потім узагальнюємо	???
... коли від швидкого рішення залежить не так багато	???

Поспішні висновки

Коли ми робимо судження, не перевіривши всю інформацію?

Коли?	Приклад
... коли доступ до інформації обмежений (немає іншого вибору)	Співбесіда: немає можливості дізнатися більше про місце роботи та майбутніх колег («кіт у мішку»)
... коли є попередній досвід, який ми потім узагальнюємо	Упередження можуть призвести до поспішних узагальнень (наприклад, коли ми судимо про всіх на прикладі одної людини)
... коли від швидкого рішення залежить не так багато	???

Поспішні висновки

Коли ми робимо судження, не перевіривши всю інформацію?

Коли?	Приклад
... коли доступ до інформації обмежений (немає іншого вибору)	Співбесіда: немає можливості дізнатися більше про місце роботи та майбутніх колег («кіт у мішку»)
... коли є попередній досвід, який ми потім узагальнюємо	Упередження можуть призвести до поспішних узагальнень (наприклад, коли ми судимо про всіх на прикладі одної людини)
... коли від швидкого рішення залежить не так багато	Вид тістечка, колір шкарпеток тощо.

Поспішні висновки в дії

Сфера	Приклад
Обкладинка новинного журналу <i>Stern</i>	У 1983 році новинний журнал <i>Stern</i> опублікував нібито таємні щоденники Адольфа Гітлера (так звані «щоденники Гітлера»), які обійшлися у 9,3 мільйона німецьких марок, попри те, що раніше були свідчення про їх підробку. Наприклад, в 1980 році виявили, що вірш, який начебто написав Гітлер, згідно з уявними щоденниками, належить перу іншого автора. Через кілька днів після публікації в журналі <i>Stern</i> розслідування Федерального управління кримінальної поліції (ВКА) безсумнівно встановило, що щоденники були підроблені. Їх створив фальсифікатор творів мистецтва Конрад Куяу. Якби керівництво журналу <i>Stern</i> дочекалось результатів розслідування ВКА, їм вдалося б уникнути скандалу.

Поспішні висновки в дії

— Сучасні легенди —

(іншу вправу наведено у кінці презентації)

Чи є Ку-Клукс-Клан власником Marlboro?

Підґрунтя	Плюси й мінуси	«Доказовий матеріал»
З середини 80-х років ширились чутки, що на упаковці Marlboro є приховані натяки на Ку-Клукс-Клан.	За: ??? Проти: ???	Mar = Jew = jew? lboro = orobl = horrible

Поспішні висновки в дії

– Сучасні легенди –

Чи є Ку-Клукс-Клан власником Marlboro?

Підґрунтя	Плюси й мінуси	«Доказовий матеріал»
З середини 80-х років ширились чутки, що на упаковці Marlboro є приховані натяки на Ку-Клукс-Клан.	За: • Червоний зигзагоподібний візерунок на білому фоні формує (перевернуту) велику літеру К. • Якщо перевернути частину назви «Mar» догори ногами, вона нагадуватиме слово «jew» (єврей) – «lbogo» задом наперед читається як «horrible» (жахливий). → Тобто «horrible jew» (жахливий єврей) • Девіз на гербі «veni, vidi, vici» («Прийшов, побачив, переміг») приписували Ку-Клукс-Клану. Проти: ???	 Mar = лaɾ = jew? lbogo = orobl = horrible

Поспішні висновки в дії

– Сучасні легенди –

Чи є Ку-Клукс-Клан власником Marlboro?

Підґрунтя	Плюси й мінуси	«Доказовий матеріал»
З середини 80-х років ширились чутки, що на упаковці Marlboro є приховані натяки на Ку-Клукс-Клан.	За: • Червоний зигзагоподібний візерунок на білому фоні формує (перевернуту) велику літеру К. • Якщо перевернути частину назви «Mar» догори ногами, вона нагадуватиме слово «jew» (єврей) – «lboro» задом наперед читається як «horrible» (жахливий). → Тобто «horrible jew» (жахливий єврей) • Девіз на гербі «veni, vidi, vici» («Прийшов, побачив, переміг») приписували Ку-Клукс-Клану. Проти: • Компанію Marlboro заснував англієць Філіп Морріс, який не мав жодного стосунку з Ку-Клукс-Кланом. • Назва Marlboro походить від назви вулиці, де знаходилась лондонська фабрика: Marlborough Street (Мальборо-стріт). • Гасло жодним чином не пов'язано з Ку-Клукс-Кланом.	 Mar = Jew = jew? lboro = orobl = horrible

Поспішні висновки в дії

– Сучасні легенди –

Чи є Ку-Клукс-Клан власником Marlboro?

Hi!

Як виникають ці та інші теорії змови?

???

Як виникають ці та інші теорії змови?

- Вони часто є більш захопливими, ніж реальність!
- Вони ґрунтуються на твердженнях, які важко перевірити (наприклад, що «Veni, Vidi, Vici» є девізом Ку-Клукс-Клану (неправда!)), яким деякі люди вірять з необачності.
- Ви приховуєте альтернативні пояснення (наприклад, що Marlboro може означати що завгодно, якщо розкласти його на окремі слова; наприклад, в цьому слові також є Labor (праця), Rom (Рим) ...).
- Легенди виривають факти з контексту й ускладнюють їх (спочатку три червоні літери К вражають, але це не доказ).

Як виникають ці та інші теорії змови?

- В історії є багато випадків, коли у неконтрольованих ситуаціях або катастрофах звинувачували групи меншин або сторонніх осіб. Наприклад, у Середньовіччі у неврожаї часто звинувачували євреїв або жінок, яких вважали відьмами.
- Такі прості звинувачення допомагали народу випустити гнів і давали хибне відчуття контролю.

Що це все означає?

- Дослідження показують, що багато (але не всі!) люди, які страждають на психоз, схильні **приймати поспішні рішення**. Цей підхід збільшує ймовірність прийняття неправильних рішень. Тому бажано **враховувати якомога більше інформації** для прийняття рішення.

Що це все означає?

- Дослідження показують, що багато (але не всі!) люди, які страждають на психоз, схильні **приймати поспішні рішення**. Цей підхід збільшує ймовірність прийняття неправильних рішень. Тому бажано **враховувати якомога більше інформації для прийняття рішення**.
- Сприйняття реальності у багатьох людей, які страждають на психоз (але не для всіх!), відрізняється. Вони часто розглядають тлумачення ситуацій, про які інші й подумати не могли б.

Як поспішні висновки сприяють помилковій оцінці у разі психозу (приклади)

Подія	Оцінка у разі психозу	Що сталося насправді
Термін виписки перенесли на ранішу дату	Переконавання, що лікарі хочуть позбутися вас	У гуртожитку для вас несподівано звільнилося ліжко
Думка «Ти цього не вартуєш!» промайнула у голові	Переконавання, що це буде надіслано новою антеною мобільного телефону на даху	Самознецінюючі думки час від часу виникають у більшості людей
Терапевт говорить слово, яке ви зараз шукаєте	Терапевт може читати думки	Слово впливало з контексту

Можливо, хтось хоче поділитися власним досвідом?

Завдання

- Намагайтеся підібрати назву класичної картини й виключити неправильні назви.

Завдання

- Намагайтеся підібрати назву класичної картини й виключити неправильні назви.
- Обговоріть аргументи *за і проти* запропонованих назв.

Завдання

- Намагайтеся підібрати назву класичної картини й виключити неправильні назви.
- Обговоріть аргументи *за і проти* запропонованих назв.
- Також вкажіть, наскільки ви впевнені у своїй оцінці.
- Зверніть увагу на деталі картини, які явно не підходять для можливих назв.

- a. Зізнання у подружній зраді
- b. Освідчення в коханні
- c. Повідомлення про смерть родича
- d. Продавець квітів

- a. Зізнання у подружній зраді
- b. Освідчення в коханні (Карл Цеві, 1896 р.)
- c. Повідомлення про смерть родича
- d. Продавець квітів

- a. Монах
- b. П'яниця
- c. Хімік за читанням
- d. Книголюб

- a. Монах
- b. П'яниця
- c. Хімік за читанням
(Йоганн Петер фон Лангер, 1756–1824 рр.)
- d. Книголюб

- a. Санітарна кімната
- b. Уявний хворий
- c. Бідний поет
- d. Притулок для безхатків

- a. Санітарна кімната
- b. Уявний хворий
- c. Бідний поет (Карл Шпіцвеґ, 1835 р.)
- d. Притулок для безхатків

- a. Зла відьма
- b. Зловтішний хлопчик
- c. Викрадач взуття
- d. Попередження

- a. Зла відьма
- b. Зловтішний хлопчик
- c. Викрадач взуття
- d. Попередження
(Фердинанд Георг Вальдмюллер, 1846 р.)

- a. Візит
- b. Занурений у навчання
- c. Літератор
- d. Бібліотека дідуся

- а. Візит (Карл Шпіцвеґ, 1849 р.)
- б. Занурений у навчання
- с. Літератор
- д. Бібліотека дідуся

- a. Тайга
- b. Адольф
- c. Вищі істоти наказали пофарбувати правий верхній кут у чорний колір

- a. Тайга
- b. Адольф
- c. Вищі істоти наказали пофарбувати правий верхній кут у чорний колір (Зігмар Польке, 1969 р.)
- d. Депресія

- а. Перед обличчям звіра
- б. П'яниця
- с. Жахливий сон
- д. Нещасний випадок на полюванні

- a. Перед обличчям звіра
- b. П'яниця
- c. Жахливий сон
- d. Нещасний випадок на полюванні
(Карл Шпіцвеґ, 1839 р.)

- a. Гулянка
- b. Запорожці пишуть листа турецькому султану
- c. Армрестлінг
- d. Перед битвою

- a. Гулянка
- b. Запорожці пишуть листа турецькому султану (Ілля Єфимович Рєпін, 1891 р.)
- c. Армрестлінг
- d. Перед битвою

- a. День народження дитини
- b. Вчений
- c. Зупинка мандрівника
- d. Продавець окулярів

- a. День народження дитини
- b. Вчений
- c. Зупинка мандрівника
- d. Продавець окулярів
(Фредерік Даніель Гарді, 1826–1911 рр.)

- a. Змішувач отрути з Саламанки
- b. Севільський водонос
- c. Дегустація вин у Малазі
- d. Алкоголік з Мадрида

- a. Змішувач отрути з Саламанки
- b. Севільський водонос
(Дієго Веласкес, 1623 р.)
- c. Дегустація вин у Малазі
- d. Алкоголік з Мадрида

- a. Кавалер
- b. Недільна прогулянка
- c. Вдівець
- d. Зневажений коханець

- a. Кавалер
- b. Недільна прогулянка
- c. Вдівець (Карл Шпіцвеґ, 1844 р.)
- d. Зневажений коханець

- a. Педикюр
- b. Візит лікаря
- c. Ампутація
- d. Шанувальник

- a. Педикюр (Едґар Деґа, 1873 р.)
- b. Візит лікаря
- c. Ампутація
- d. Шанувальник

- a. Полювання за скарбами
- b. Вигнаньці
- c. Вторгнення у приватну власність
- d. Викрадачі фруктів

- a. Полювання за скарбами
- b. Вигнаньці
- c. Вторгнення у приватну власність
- d. Викрадачі фруктів (Герман Кауфман, 1848 р.)

- a. Урожай
- b. Вечірня молитва
- c. Похорон
- d. Ледар

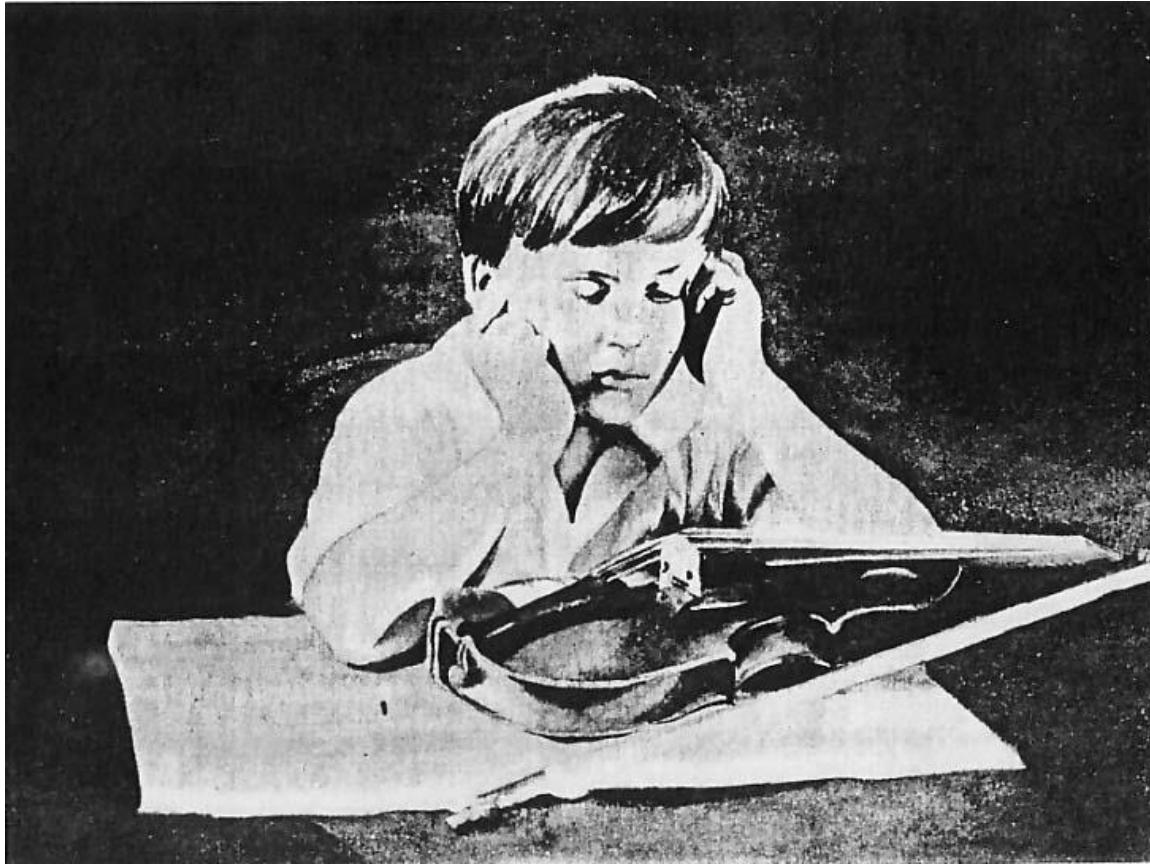
- a. Урожай
- b. Вечірня молитва (Жан-Франсуа Мілле, 1859 р.)
- c. Похорон
- d. Ледар

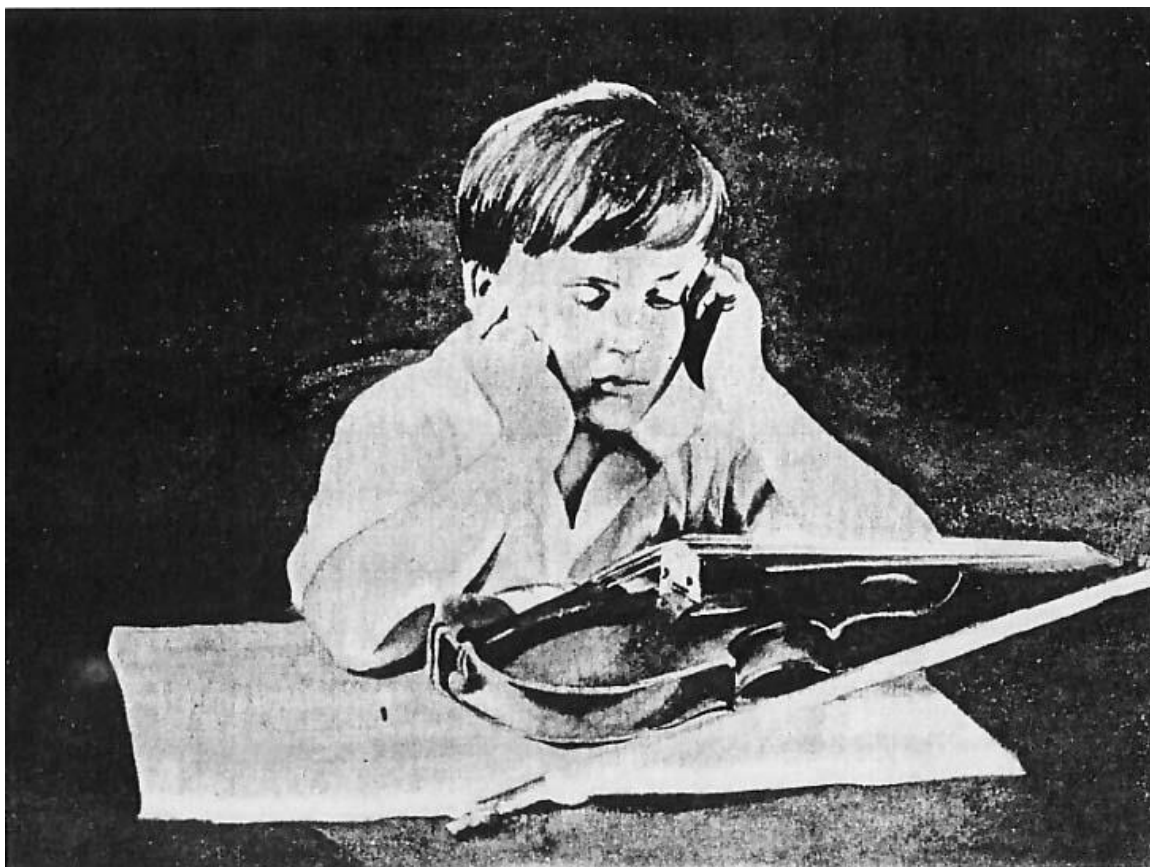
- a. Прогулянка
- b. В очікуванні рибальського човна
- c. Сумуючі
- d. Втеча зі Східної Пруссії

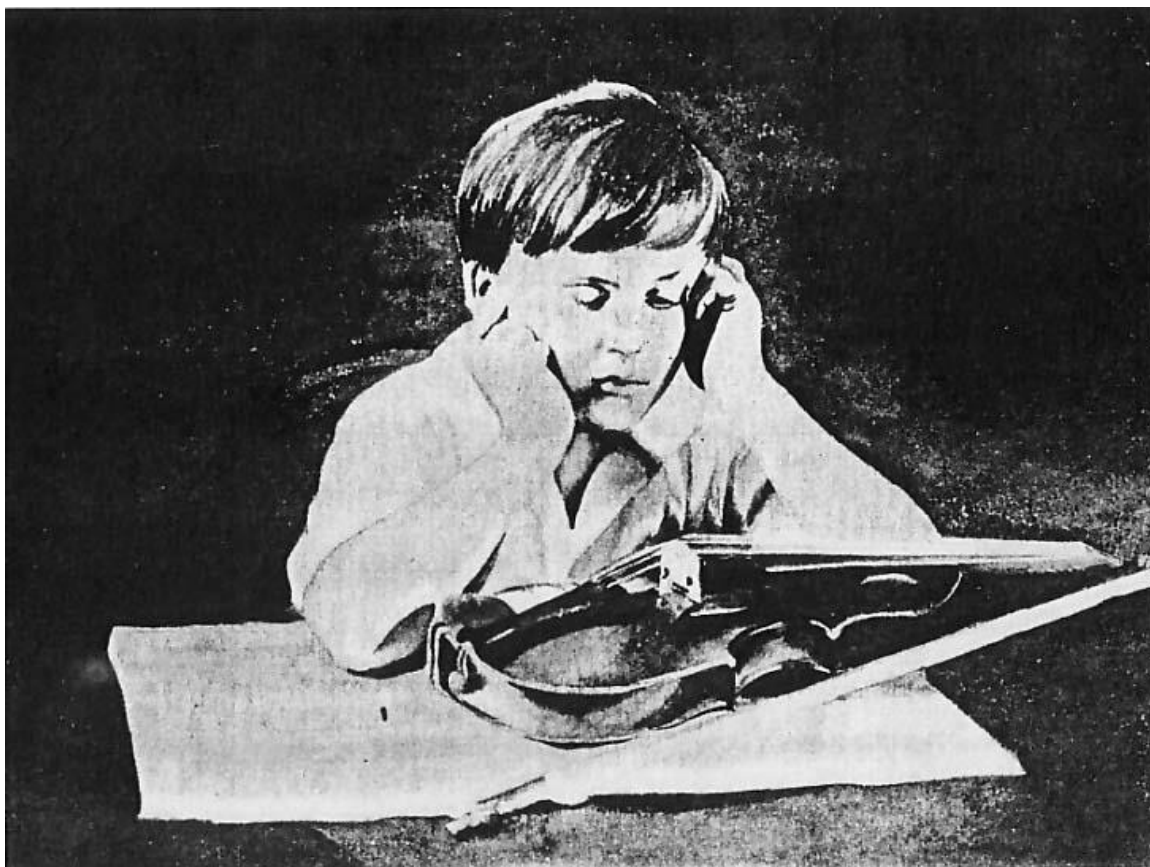
- a. Прогулянка
- b. В очікуванні рибальського човна
(Філіп Лодевейк Ф. Саде, 1837–1904 рр.)
- c. Сумуючі
- d. Втеча зі Східної Пруссії

Що тут відбувається?

- a. Хлопчик ненавидить грати на скрипці, але його батьки змушують його вправлятися.
- b. Сліпий хлопчик мріє грати на скрипці.
- c. Хлопчик зламав дорогу скрипку батька і боїться сказати йому про це.
- d. Хлопчик — талановитий музикант і зосереджується перед своїм концертом.

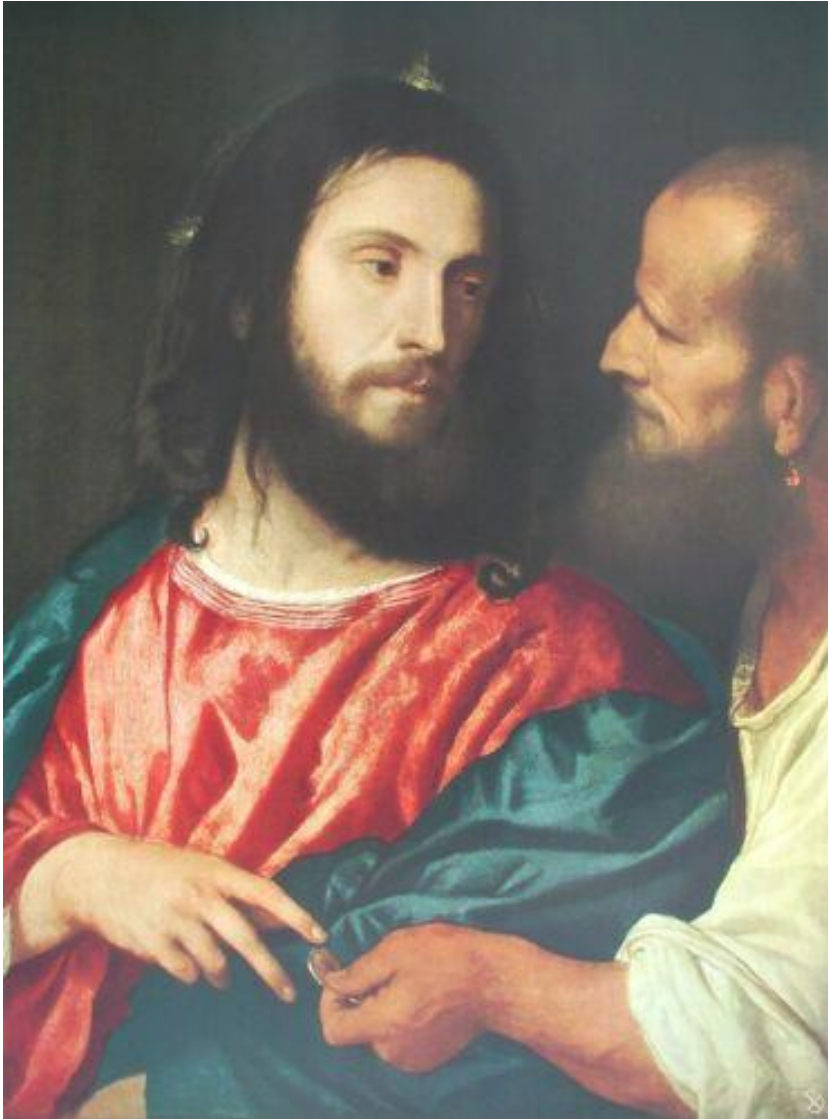
- a. Хлопчик ненавидить грати на скрипці, але його батьки змушують його вправлятися.
- b. Сліпий хлопчик мріє грати на скрипці.
- c. Хлопчик зламав дорогу скрипку батька і боїться сказати йому про це.
- d. Хлопчик — талановитий музикант і зосереджується перед своїм концертом.

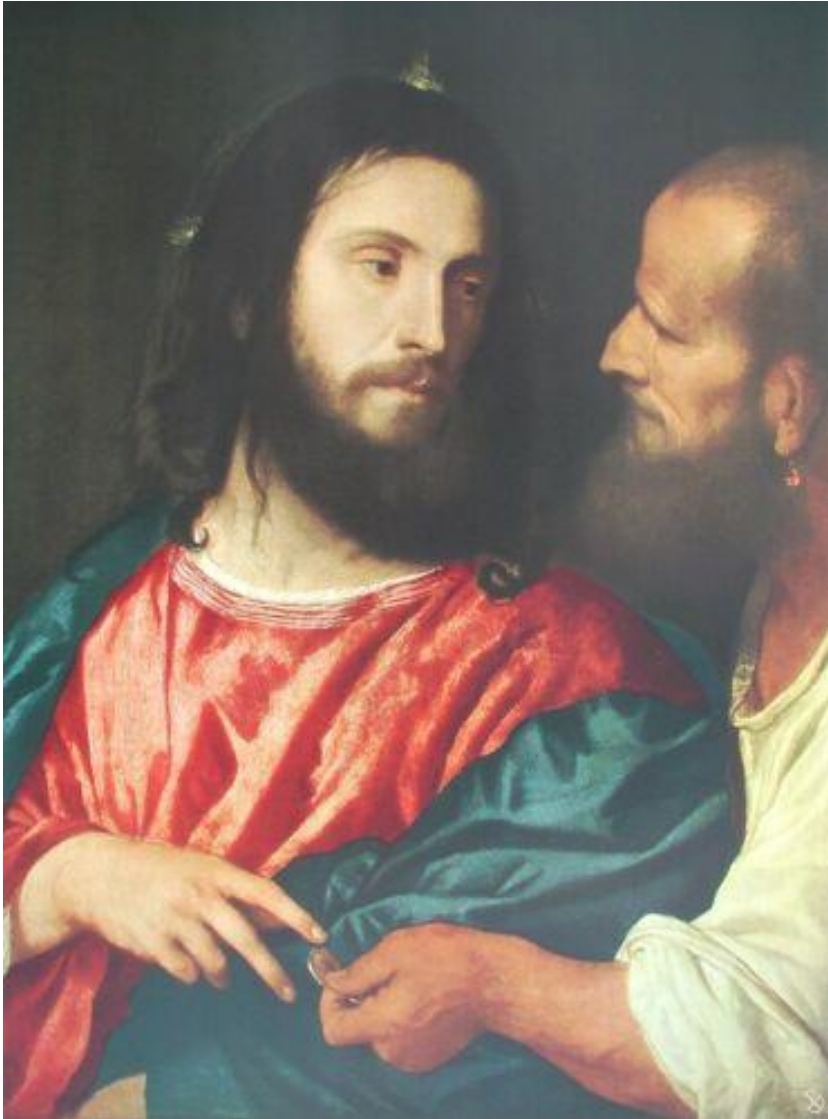
- а. Любовний лист
- б. Злий сусід
- с. Переїзд
- д. Інспектор

- а. Любовний лист (Карл Шпіцвеґ, 1860 р.)
- б. Злий сусід
- с. Переїзд
- д. Інспектор

- a. Хабар
- b. Месія
- c. Динарій кесаря
- d. Благородна людина і пірат

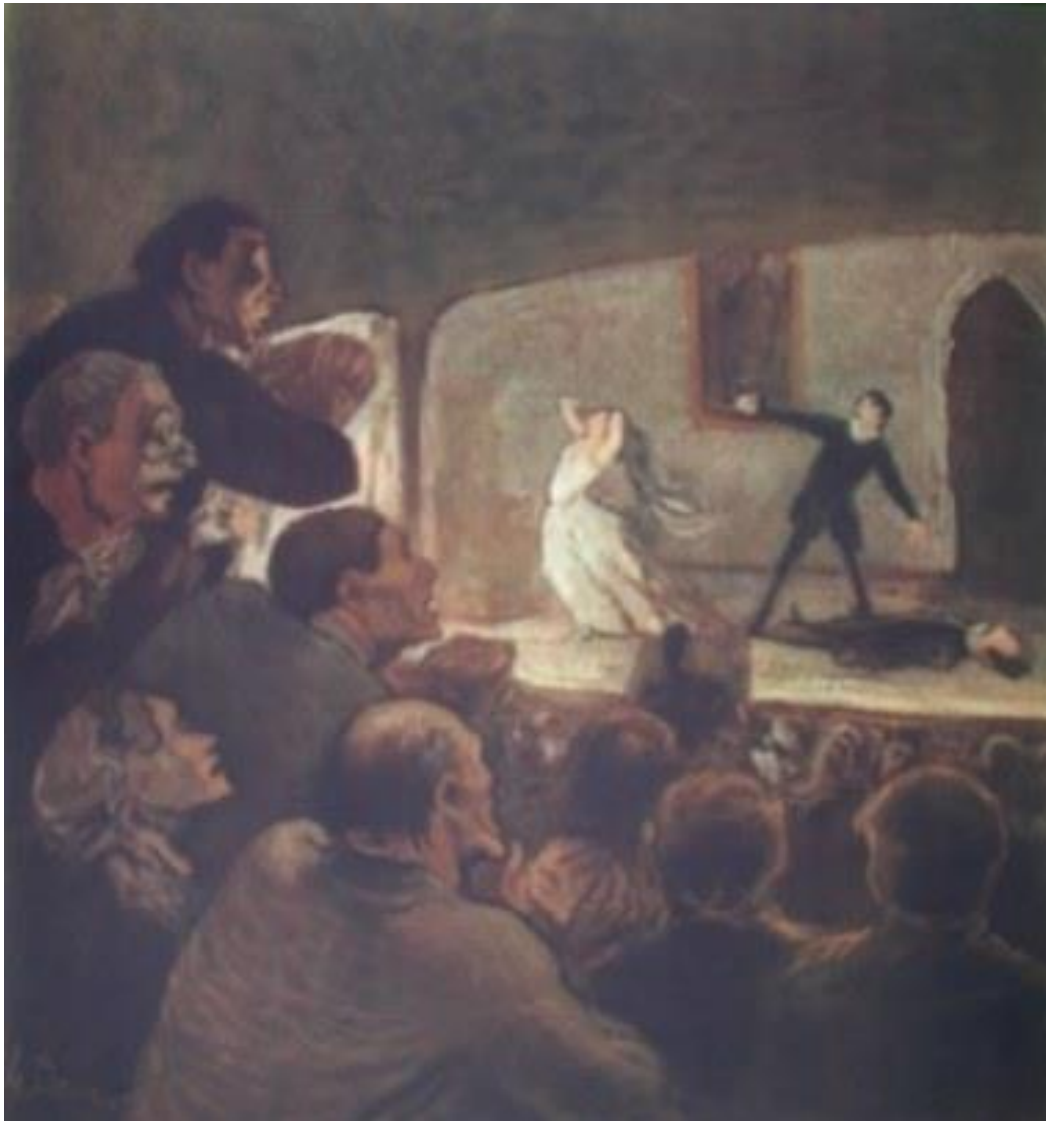
- a. Хабар
- b. Месія
- c. Динарій кесаря (Тіціан, 1524 р.)
- d. Благородна людина і пірат

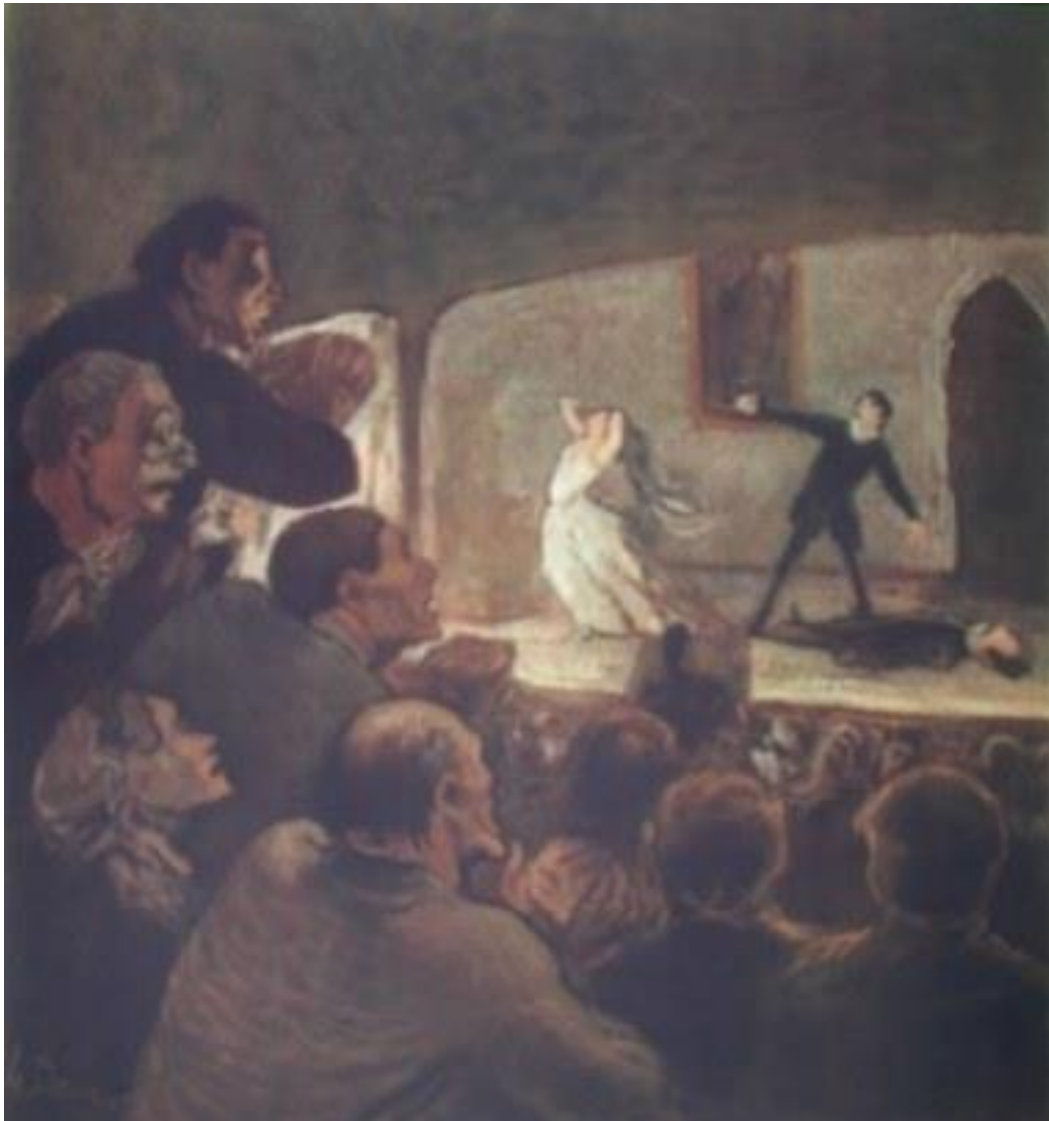
- а. П'яний дурень
- б. Богохульство серед жінок
- с. Запрошення на танець
- д. Поминки

- a. П'яний дурень
- b. Богохульство серед жінок
- c. Запрошення на танець
(Пітер Баумгартнер, 1834–1911 pp.)
- d. Поминки

- а. Свідки вбивства
- б. Драма
- с. У кіно
- д. Наречена-утіачка

- а. Свідки вбивства
- б. Драма (Домье Оноре, 1831–32 рр.)
- с. У кіно
- д. Наречена-утікачка

Перенесення на повсякденне життя

Висновки з навчання:

- Якщо оцінки важливі й мають серйозні наслідки, ми не повинні діяти необачно, а радше повинні шукати більше інформації (про всяк випадок).

Перенесення на повсякденне життя

Висновки з навчання:

- Якщо оцінки важливі й мають серйозні наслідки, ми не повинні діяти необачно, а радше повинні шукати більше інформації (про всяк випадок).
- **Приклад:** хтось говорить дуже повільно без виразної міміки. *Розумова відсталість? Неврологічне захворювання?*

Перенесення на повсякденне життя

Висновки з навчання:

- Якщо оцінки важливі й мають серйозні наслідки, ми не повинні діяти необачно, а радше повинні шукати більше інформації (про всяк випадок).
- **Приклад:** хтось говорить дуже повільно без виразної міміки. *Розумова відсталість? Неврологічне захворювання?*
- Обережно з поспішними висновками: *можливо, людина приймає ліки з відповідним побічним ефектом.*

Перенесення на повсякденне життя

Висновки з навчання:

- Якщо оцінки важливі й мають серйозні наслідки, ми не повинні діяти необачно, а радше повинні шукати більше інформації (про всяк випадок).
- **Приклад:** хтось говорить дуже повільно без виразної міміки. *Розумова відсталість? Неврологічне захворювання?*
- Обережно з поспішними висновками: *можливо, людина приймає ліки з відповідним побічним ефектом.*
- У разі поспішних висновків існує небезпека помилкової підозри!

Перенесення на повсякденне життя

Висновки з навчання:

- Якщо оцінки важливі й мають серйозні наслідки, ми не повинні діяти необачно, а радше повинні шукати більше інформації (про всяк випадок).
- **Приклад:** хтось говорить дуже повільно без виразної міміки. *Розумова відсталість? Неврологічне захворювання?*
- Обережно з поспішними висновками: *можливо, людина приймає ліки з відповідним побічним ефектом.*
- У разі поспішних висновків існує небезпека помилкової підозри!
- Проте у менш важливих речах слід приймати рішення достатньо швидко (наприклад, марка йогурту, вид торта в кафе, номери лотереї).

Перенесення на повсякденне життя

Висновки з навчання:

- Якщо оцінки важливі й мають серйозні наслідки, ми не повинні діяти необачно, а радше повинні шукати більше інформації (про всяк випадок).
- **Приклад:** хтось говорить дуже повільно без виразної міміки. *Розумова відсталість? Неврологічне захворювання?*
- Обережно з поспішними висновками: *можливо, людина приймає ліки з відповідним побічним ефектом.*
- У разі поспішних висновків існує небезпека помилкової підозри!
- Проте у менш важливих речах слід приймати рішення достатньо швидко (наприклад, марка йогурту, вид торта в кафе, номери лотереї).
- Людині притаманно помилятися — завжди враховуйте можливість того, що ви можете помилятися.

Перенесення на повсякденне життя

Висновки з навчання:

- Якщо оцінки важливі й мають серйозні наслідки, ми не повинні діяти необачно, а радше повинні шукати більше інформації (про всяк випадок).
- **Приклад:** хтось говорить дуже повільно без виразної міміки. *Розумова відсталість? Неврологічне захворювання?*
- Обережно з поспішними висновками: *можливо, людина приймає ліки з відповідним побічним ефектом.*
- У разі поспішних висновків існує небезпека помилкової підозри!
- Проте у менш важливих речах слід приймати рішення достатньо швидко (наприклад, марка йогурту, вид торта в кафе, номери лотереї).
- Людині притаманно помилятися — завжди враховуйте можливість того, що ви можете помилятися.
- Важливі рішення повинні ґрунтуватися на фактах. Звичайні припущення — це «погані поради». Завжди враховуйте наслідки прийняття неправильного рішення.

Як це стосується психозу?

Багато людей, які страждають на психоз (але не всі!), зазвичай схильні робити поспішні та надмірні висновки. У стані стресу ця схильність часто посилюється.

Як це стосується психозу?

Багато людей, які страждають на психоз (але не всі!), зазвичай схильні робити поспішні та надмірні висновки. У стані стресу ця схильність часто посилюється.

Приклад: Андрій хоче піти в університет, але не може знайти ключі від автомобіля. Він думає, що їх вкрав орендодавець, щоб той не зміг поїхати до університету.

Передумови: Андрій переконаний, що його хочуть вигнати з університету.

Проте: який мотив в орендодавця, щоб робити так, щоб Андрій вилетів з університету? Яким чином він міг отримати ключі?

Як це стосується психозу?

Багато людей, які страждають на психоз (але не всі!), зазвичай схильні робити поспішні та надмірні висновки. У стані стресу ця схильність часто посилюється.

Приклад: Андрій хоче піти в університет, але не може знайти ключі від автомобіля. Він думає, що їх вкрав орендодавець, щоб той не зміг поїхати до університету.

Передумови: Андрій переконаний, що його хочуть вигнати з університету.

Проте: який мотив в орендодавця, щоб робити так, щоб Андрій вилетів з університету? Яким чином він міг отримати ключі?

У разі серйозних звинувачень слід зібрати більше інформації та обговорити інші пояснення з людьми, яким ви довіряєте.

Оцінювання

- Просимо вас виділити трохи часу, щоб оцінити тренінг!
- Ваша думка важлива для постійної оптимізації контенту.
- Опитування анонімне.

→ Щоб пройти опитування,
відскануйте QR-код або перейдіть за посиланням. ДЯКУЄМО!

https://qeurope.eu.qualtrics.com/jfe/form/SV_57NKKR2Wc3VF2vk

Дякуємо за увагу!

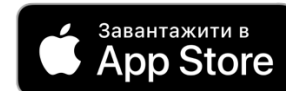
Тренерам:

Роздайте робочі аркуші та надайте посилання на наш безкоштовний додаток COGITO.

www.uke.de/cogito_ua

Відскануйте код

Pictures used in this module are reproduced with indirect (creative commons license) or direct permission of the artists listed below, for which we would like to express our gratitude! A full list can be obtained via www.uke.de/mkt. If we have involuntarily breached copyright, please accept our apologies. In this case, we kindly ask creators for their permission to use their work under the "fair use" policy.

Зображення, які використано в цьому модулі, відтворено з опосередкованого (ліцензією Creative Commons) або безпосереднього дозволу перелічених нижче митців, за що ми їм щиро дякуємо! Повний перелік доступний на вебсайті: www.uke.de/mkt. У цьому випадку люб'язно просимо авторів надати нам дозвіл на використання їхньої роботи за правилами «добросовісного використання».

Name Photographer/Artist Ім'я фотографа/митця	Source/ джерело	Picture Name/ назва зображення	CC = used with corresponding creative commons license; PP = used with personal permission of artist CC = використано за ліцензією Creative Commons, PP = використано з особистої згоди митця	Description/короткий опис
Титульна сторінка <i>Stern</i>	GHDI – Image (ghi-dc.org)	Angebliche Hitler Tagebücher	У разі порушення авторських прав, просимо автора зв'язатися з нами.	Титульна сторінка <i>Stern</i> : подробиці щоденники Гітлера
miss_blackbutterfly	flickr	"One thousand Americans stop smoking every day - by dying. They say Nicotine patches are great. Stick one over each eye and you can't find your cigarettes."	CC	Marlboro cigarette boxes/Пачки цигарок Marlboro
All reproduced paintings are in the public domain because their copyright has expired (all artists died more than 70years ago). Усі відтворені твори мистецтва є суспільним надбанням, оскільки термін захисту авторського права, на нашу думку, минув (усі художники померли понад 70 років тому). Усі репродукції також вважаються суспільним надбанням.				

Приклади поспішних висновків

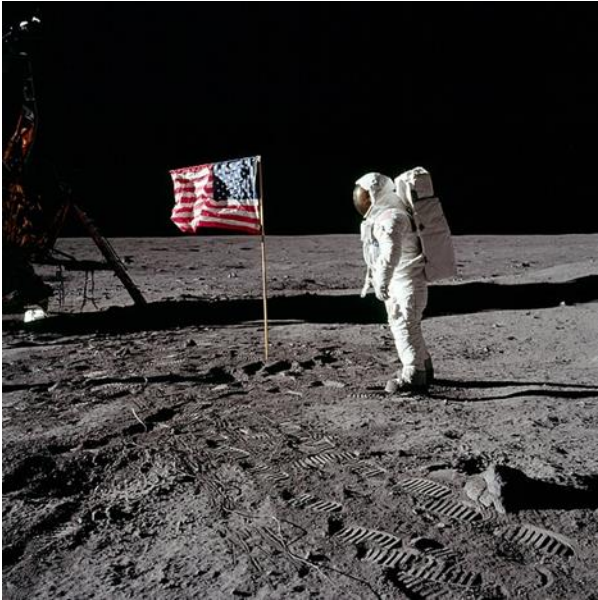
– Сучасні легенди –

Легенда	Конспіролог	«Доказовий матеріал»
Подейкують, що у 1969 році ніхто не висаджувався на Місяць, і що відео було сфальсифіковано в кіностудії.	Можливі мотиви уряду США: 1. СРСР, яка в той час конкурувала з США, успішно відправила супутник у космос перед цим. США терміново потрібно було продемонструвати успіх 2. Відволікання від тодішньої війни у В'єтнамі 3. NASA (космічне агентство США) обдурило уряд США через страх скорочення бюджету	 A photograph of an astronaut standing on the lunar surface next to the American flag. The astronaut is wearing a white spacesuit and is positioned to the right of the flag. The flag is planted in the lunar soil and is waving. The background is the dark, cratered surface of the Moon under a black sky.

Приклади поспішних висновків

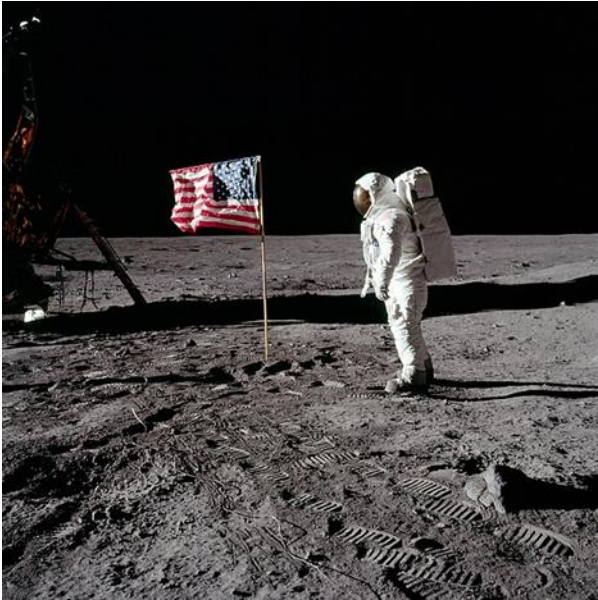
– Сучасні легенди –

Легенда	За та проти	«Доказовий матеріал»
Подейкують, що у 1969 році ніхто не висаджувався на Місяць, і що відео було сфальсифіковано в кіностудії.	За: ???	

Приклади поспішних висновків

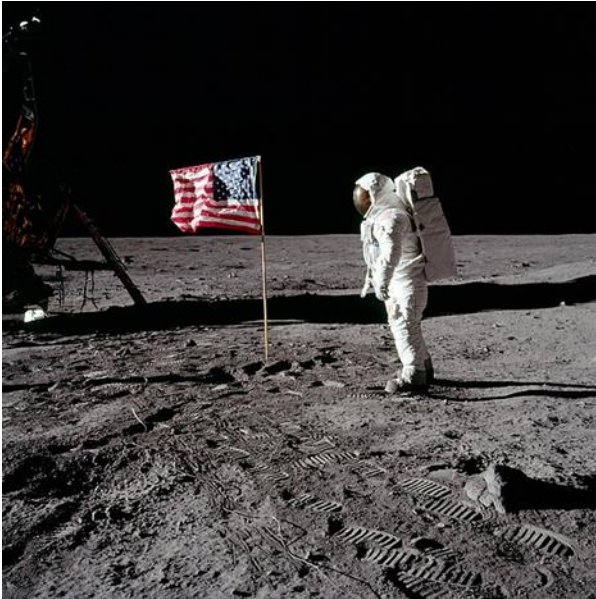
– Сучасні легенди –

Легенда	За та проти	«Доказовий матеріал»
Подейкують, що у 1969 році ніхто не висаджувався на Місяць, і що відео було сфальсифіковано в кіностудії.	За: 1. Прапор не може розвіватися, оскільки на Місяці немає атмосфери / клімату 2. Небо без зірок та тіні на зображеннях вказують на те, що фотографії було зроблено на кіностудії 3. Через велику відстань між Місяцем і Землею радіозв'язок між ними відбувається з затримкою у кілька секунд. Однак на деякі запитання Ніксона Армстронг, який перебуває на Місяці відповідає відразу	

Приклади поспішних висновків

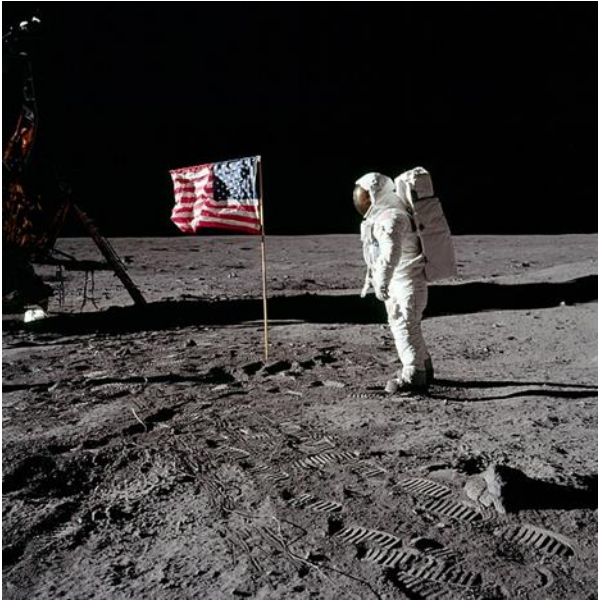
– Сучасні легенди –

Легенда	За та проти	«Доказовий матеріал»
Подейкують, що у 1969 році ніхто не висаджувався на Місяць, і що відео було сфальсифіковано в кіностудії.	Проти: ???	

Приклади поспішних висновків

– Сучасні легенди –

Легенда	За та проти	«Доказовий матеріал»
Подейкують, що у 1969 році ніхто не висаджувався на Місяць, і що відео було сфальсифіковано в кіностудії.	Проти: 1. Прапор розвівався через вбивання щогли в поверхню Місяця та встановлення поперечини 2. Фотографії, зроблені в дуже яскравому середовищі, не фіксують слабкі джерела світла (наприклад, зірки) → небо без зірок 3. Через нерівності поверхні виникли різні структури та тіні 4. Відбулося зшивання інтерв'ю, тому що в оригіналі запису у діалозі між Ніксоном і Армстронгом була затримка у кілька секунд	

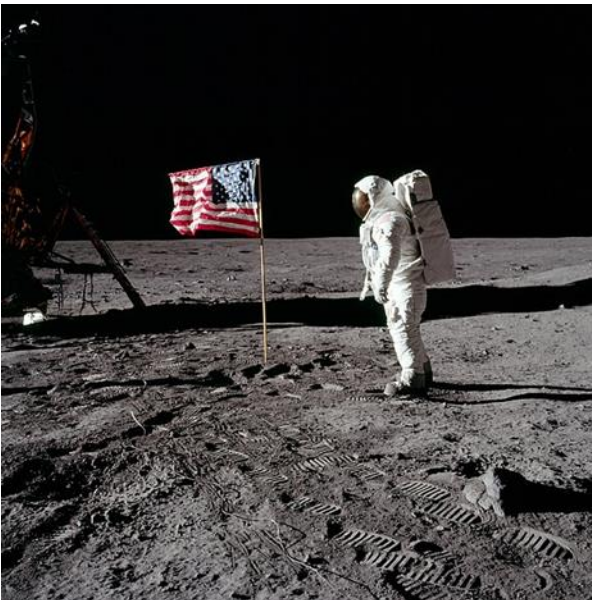

Приклади поспішних висновків

– Сучасні легенди –

Чи було приземлення на Місяць сфабриковано урядом США?

Ні!

Режисер Роланд Еммеріх (наприклад, «День незалежності»):
«Висадку на Місяць було (...) технічно зроблена занадто добре. Таке ще не могли знімати у 60-х роках настільки якісно. Навіть з сучасними технологіями було б проблематично це зробити».

Джерело: ZDF „Vorsicht Verschwörung“

Як виникають ці та інші теорії змови?

???

Як виникають ці та інші теорії змови?

- Вони часто є більш захопливими, ніж реальність!
- Вони ґрунтуються на твердженнях, які важко перевірити (наприклад, прапор, що розвівається, вказує на те, що фотографії було зроблено на Землі), у що деякі люди сліпо вірять, навіть не сумніваючись.
- Вони приховують альтернативні пояснення (наприклад, що небо без зірок зумовлене коротким часом експозиції нічної фотозйомки).
- Легенди виривають факти з контексту й ускладнюють їх.